

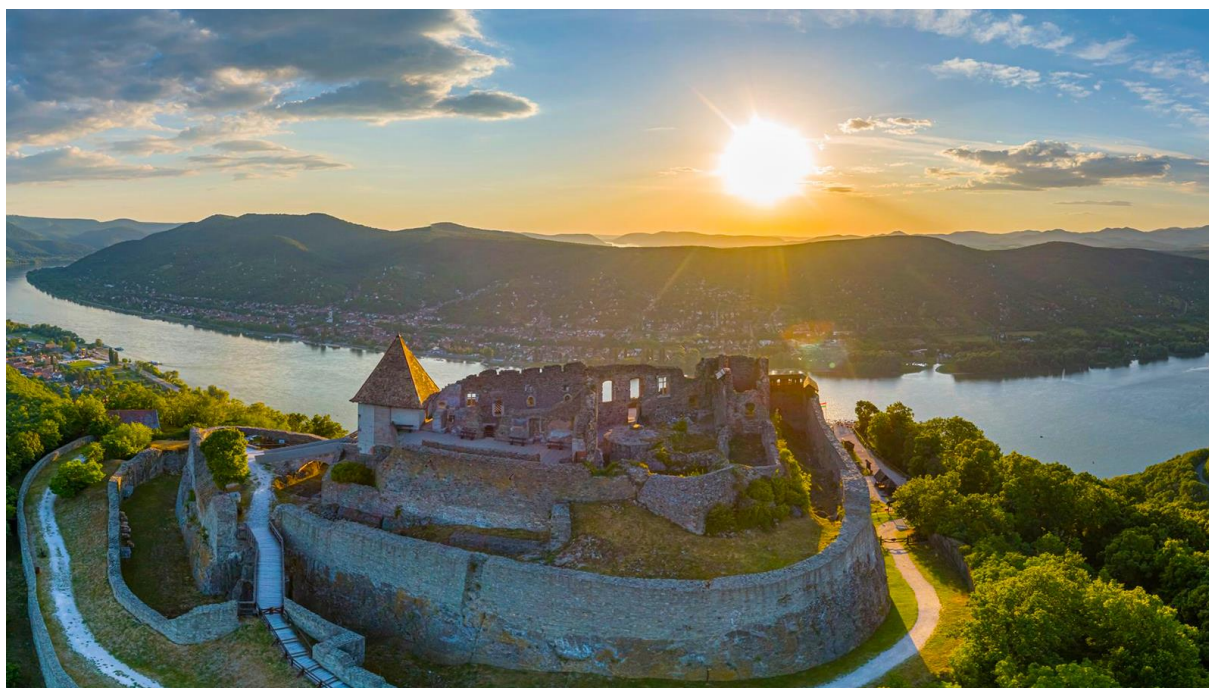
A Dunakanyar és a Visegrádi-hegység

Visegrádi-szoros kora: néhány 10 ezer év

Visegrádi-hegység jellemző kőzetei: miocén andezit illetve vulkáni törmelékes kőzetek

A Dunakanyar tágabb értelemben a Duna Esztergom és Budapest közötti szakasza, ahol a folyó keleti irányát megváltoztatva délre fordul. A Börzsöny és a Visegrádi-hegység között a folyó alakította ki szűk, áttöréses völgyét. A korábban a Dunántúltól dél felé átszelő Duna kb. 3 millió éve jelent meg itt, hogy a tektonikusan süllyedő Alföld felé vegye irányát. Medrét szerkezeti mozgások által előre jelzett süllyedékben alakította ki, és mivel a környező hegyek folyamatosan emelkedtek, a Duna fokozatosan bevágta völgyét, egymás fölött sorakozó sziklateraszokat kialakítva.

A főváros közelsége és pompás látnivalói miatt a Dunakanyar az egyik legnépszerűbb üdülőövezetünk. Mind kultúrtörténeti értékekben, mind természeti csodákban gazdag e táj. A visegrádi Fehérvárból letekintve az ország legfestőibb panorámája tárul elénk, ahogy a hegyek közé szorított folyó dél felé kanyarodik.

A Dunakanyar látképe nyári naplementekor, előtérben a visegrádi várral, a háttérben pedig a Börzsöny vonulataival. A folyó túlsó partján Nagymaros házai látszanak.

Bár a Pilissel szinte „egybeforr”, a Visegrádi-hegység geológiai szempontból a Börzsöny része, amelytől a Duna szakította el mindössze néhány tízezer évvel ezelőtt. A hegységet ugyanaz a középső miocén kori (14–15 millió éves) vulkanizmus alakította ki, mint a Duna túlsó partján magasodó hegységet. A Börzsönyhöz hasonlóan főként andezites kőzetek építik fel, amelyek részben láva, részben tufa és egyéb vulkáni törmelékek (piroklasztok) formájában kerültek a helyszínre.

A 699 méteres Dobogókő a hegység legmagasabb pontja, és egyben a hazai természetjárás hagyományos centruma; 1898-ban itt épült fel az ország első menedékháza. A fennsíkon található Nagykilátóról az ország egyik legszebb panorámája tárul elénk. Számos turistaút indul innen, télen pedig a kiépített sípálya örömeit élvezhetik e téli sport szerelmesei.

Dobogókő: téli panoráma - részlet

Ugyancsak kivételesen szép kilátás nyílik a Dunakanyarra, Visegrádra és a Börzsöny túlperti csúcsaira a 639 méter magas Prédikálószék csúcsáról. Ide Dömös felől kapaszkodhatunk fel, a csúcs felé haladva a hegyoldalban pedig megcsodálhatjuk a különleges formájú Vadállóköveket, amelyek törmelékes vulkáni kőzetből, hamuba ágyazódott vulkáni bombákból (régőbbi megnevezésén agglomerátumból) épülnek fel. Bár a Prédikálószék és a Vadállókövek a Pilisi Bioszféra Rezervátum magterületéhez tartoznak, a „bakancsos turizmus” elől nincsenek elzárva.

A híres Gomba-szikla a pomázi Kő-hegy oldalában. A különleges alakú képződmény keletkezését annak köszönheti, hogy a forma alsó, könnyebben pusztuló törmelékes, tufás részére az eróziónak jobban ellenálló, tömör lávakőzet települt, s ez valamelyest megvédte az alatta levő lazább kőzetanyagot. Idővel azonban valószínűleg ez a rész olyan mértékben erodálódni fog, hogy a „kalap” egyszer le fog billenni.

További merész sziklatornyok vannak a Pomáz határában emelkedő Kő-hegy oldalában. A hegy sziklás letörése alatt láthatjuk a leghíresebb, oszlopon nyugvó háromszögletű kőlap alkotta képződményt, amely szemléletesen a Napóleon Kalapja (vagy Gomba-szikla) elnevezést kapta. A hegytető lapos fennsíkjának kisebb süllyedékét egy időszakos mocsaras tó tölti ki, amely gazdag védett mocsári növényekben.

*szöveg: Csuták Máté
képek: Internet*